

**İSTANBUL KENT
ÜNİVERSİTESİ**

**T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ENGELLİ BİREYLERLE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLER
İLE NORMAL BİREYLERLE ÇALIŞAN
ÖĞRETMENLERİN DEPRESYON DÜZEYLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI**

BİTİRME PROJESİ

Berken GÜNDÜZ

Program: Klinik Psikoloji Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Proje Danışmanı: Dr. Öğretim Üyesi Nesrin DUMAN

İSTANBUL – 2020

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER LİSTESİ.....	i
ÖZET.....	ii
1. GİRİŞ	1
1.1. Depresyon.....	2
1.1.1. Depresyonun Nedenleri	2
1.1.2. Depresyonun Belirtileri	2
2. YÖNTEM.....	4
2.1. Araştırmanın Amacı	4
2.2. Araştırmanın Modeli	4
2.3. Araştırmanın Soruları	4
2.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	5
2.5. İşlem	5
2.6. Veri Toplama Araçları.....	5
2.6.1. Beck Depresyon Envanteri	5
2.6.2. Kişisel Bilgi Formu.....	6
2.7. Verilerin Analizi	6
3. BULGULAR.....	7
3.1. Sosyodemografik Değişkenlerin Betimsel Analizleri.....	7
3.2. Beck Depresyon Envanteri'nin Betimsel Analizleri.....	9
3.3. Beck Depresyon Envanteri'nin Demografik Özelliklere Göre İlişkisel Analizleri.....	9
4. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	14
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	Error! Bookmark not defined.
KAYNAKLAR	17
EKLER.....	19
Ek 1. Gönüllü Bilgilendirme ve Onay Formu	19
Ek 2. Kişisel Bilgi Formu	20
Ek 3. Beck Depresyon Envanteri.....	21
Ek 6. Özgeçmiş.....	24

ÖZET

ENGELLİ BİREYLERLE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLER İLE NORMAL BİREYLERLE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN DEPRESYON DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Bu araştırma engelli bireylerle çalışan öğretmenler ile normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi bazı demografik değişkenlere göre incelemeyi esas almıştır. Bu amaçla yaşları 25-65 arasında değişen; normal bireylerle ve engelli bireylerle çalışan, 46'sı kadın, 26'sı erkek toplam 72 öğretmene "Beck Depresyon Envanteri" ile "Kişisel Bilgi Formu" uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarında engelli bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeylerinin orta şiddette, normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeylerinin ise hafif şiddette olduğu görülmüştür. İki grup arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Engelli bireylerle çalışan öğretmenler ve normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri cinsiyete göre incelendiğinde kadınların ve erkeklerin depresyon düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı gözlenmiştir. Engelli bireylerle çalışan öğretmenler ve normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri medeni duruma göre incelendiğinde ise evli ve bekar olan bireylerin depresyon düzeylerinin medeni duruma göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı gözlenmiştir. Son olarak engelli bireylerle çalışan öğretmenler ve normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri çocuk sahibi olma düzeyine göre incelendiğinde ise çocuğu olan ve çocuğu olmayan bireylerin depresyon düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaşmadığı gözlenmiştir. Araştırmanın, öğretmenlerin depresyon düzeyleri üzerine yapılacak diğer çalışmalara kaynak oluşturması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, öğretmenlik mesleği, özel eğitim

1. GİRİŞ

Hemen hemen her toplumda kutsallık atfedilen öğretmenlik mesleğinin toplumların hedeflediği düzeye ulaşmasındaki etkisi azımsanamayacak kadar çoktur (İzgiş, 2019). Her çocuk birey kendi özünde; kendine ait bir fiziksel yapıya sahip olduğu gibi, farklı öğrenme tarzlarına ve farklı mental-duygusal özelliklere de sahiptir. Eğer ki bu kişiye özgü olan özellikler normal ortalamaya yakın ise genel eğitim hizmetlerinden yararlanabilmektedirler. Ancak, bu farklılıklar normal ortalamadan uzak ise, genel eğitim hizmetleri yetersiz kalabilmektedir. Bu durumda bu bireylerin özel eğitim hizmetlerinden yararlanmaları gerekmektedir (Türkyılmaz, 2019).

Zihin engelli bireylerin kendi ihtiyaçlarını karşılamalarında aldıkları eğitimin önemi çok fazladır. Bu sebeple aldıkları eğitim sırasında alanında yetkin öğretmenler ile çalışmaları çok önemlidir (Erbaş ve Yücesoy, 2002).

Yapılan araştırmalar sonucunda öğretmen ve öğrencilerin nitelikli bir ilişki kurması, öğrenciler üzerinde çok önemli bir etkiye sahiptir. Çünkü öğretmenin öğrenciye karşı sergilediği sevecenlik ve hoşgörülü davranışlar gibi tutumlar, öğrencinin istenen ve beklenen düzeye gelmesinde pozitif yönde katkı sağlamaktadır (Erdoğdu, 2007).

Öğretmenlerin niteliğini ve performansını etkileyen faktörler, sosyo-ekonomik-kültürel koşullar, teknolojik ve bilimsel gelişmeler; gelenek, töre ve yasalar ve fiziksel çevre olarak sıralanabilmektedir (Tanhan, Kayri ve Tanrıverdi, 2012). Bu etkenlerden biri de öğretmenlerin yaşadığı depresyondur.

1.1. Depresyon

Depresyon tanımını ilk ortaya atan kişi Hipokrat'tır. Hipokrat, "Hümorale Patoloji Teorisi" içinde "kara safra" fazlalığı ile depresyonu ilişkilendirmiştir. İlerleyen yıllarda ise bilimin de gelişmesiyle birlikte depresyon, beyinsel fonksiyonlar ile ilişkilendirilmiştir (Yalvaç, 2012).

Depresyon sözcüğünün kökeni olan "depressus"un kelime anlamı "düşük, alçak" kavramlarından gelmektedir. Depresyon; çökkün ruh hali içerisinde olma, işlevsel ve yaşamsal aktivitelerin azalması ile devam eden veya sonuçlanan duygusal yaşantıları ifade eder (Çelik ve Helvacıoğlu, 2016).

Diğer bir tanım olarak depresyon; kişinin yaşadığı hayattan memnun olmaması, gelecek yaşamı ile ilgili karamsar olması ve benlik saygısının giderek azalması şeklinde tanımlanabilir. (Aybar, 2014).

1.1.1. Depresyonun Nedenleri

Günümüzde depresyon, halk sağlığındaki en büyük tehditlerden biridir. Çünkü hızla gelişen dünyada sanayi devriminin ve gelişen teknolojinin de etkisiyle insanlar daha çok yalnızlaşmıştır. İnsanlar eski dönemlere göre kendilerine daha az zaman ayırmaya başlamışlardır. Bunun sonucu olarak hem depresif bireylerin sayısı artmış hem de günümüz şartları sebebiyle depresyona girmek daha da kolaylaşmıştır. Bu sebeple hızla gelişen dünyada depresyon kaçınılmazdır. Depresyonun ortaya çıkmasında ve kronikleşmesinde; yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, medeni durum ve ırk gibi demografik değişkenlerin önemi büyüktür. (Aybar, 2014).

1.1.2. Depresyonun Belirtileri

Depresyonun somatik belirtileri başka hastalıkların da semptomları olduğu için (baş ağrısı, yorgunluk, bitkinlik vb.) tanı koyulurken diğer hastalıklarla karıştırılabilmektedir. Ancak bu belirtiler depresyonun belirtileri olabilir. Eğer kişi yaşadığı hayattan memnun değilse, gelecek yaşamı ile ilgili umutsuz duygular içerisindeyse, geçmişte hoşlandığı aktivitelerden zevk alamıyorsa ve kendini eskiye göre daha değersiz hissediyorsa bunlar depresyonun belirtileri olabilir (Köroğlu,2010).

2. YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, engelli bireylerle çalışan öğretmenler ile normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeylerinin bazı demografik özelliklere göre nasıl şekillendiğini incelemektir.

2.2. Araştırmanın Modeli

Araştırma modeli betimleyici ve ilişki arayıcı (ilişkisel tarama) türde oluşturulmuştur. Bu tür araştırmalarda amaç geçmişte ya da bugün var olan bir durumu, olduğu şekliyle, olgular üzerinde değişiklik yapmaya kalkmadan gözlemleyebilmektir. İlişki arayıcı türde araştırmalarda, iki ya da daha fazla değişken arasında birlikte değişimin varlığının ve/veya derecesinin tespiti hedeflenir (Karasar, 2000). Bu kapsamda katılımcıların bazı demografik özellikleri ve depresyon düzeyleri belirlenmiş, bu veriler arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

2.3. Araştırmanın Soruları

Çalışmanın amacına ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır:

1. Engelli bireyler ile çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri nasıldır?
2. Normal bireyler ile çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri nasıldır?
3. Engelliler ve normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
4. Engelliler ve normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeyleri sosyodemografik değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

2.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma evrenini, İzmir ilinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında özel eğitim alanında çalışan ve ilköğretim okullarında çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme orantısız eleman örnekleme seçimi yoluyla, yaşları 25-65 arasında değişen, 46 kadın, 26 erkek, toplamda 72 öğretmen ile oluşturulmuştur.

2.5. İşlem

Araştırmanın verileri, “Bilgilendirilmiş Onam Formu”nun ardından, çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğretmenlere yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmasıyla elde edilmiştir. Katılımcılar soru formlarını ortalama 10 dakika içerisinde doldurmuşlardır. Soru formları dolduranların sayısı 72’dir.

2.6. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak depresyon düzeyini ölçmek için “Beck Depresyon Envanteri” ve bazı demografik özellikleri saptamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu”ndan faydalanılmıştır.

2.6.1. Beck Depresyon Envanteri

Katılımcıların güncel depresyon belirtilerinin ölçülmesi amacıyla Beck Depresyon Envanteri kullanılmıştır. Yetişkinlerde depresyonun derecesini objektif bir şekilde ölçmek amacıyla Beck ve arkadaşları (1961) tarafından geliştirilen ve 21 maddeden oluşan bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması tarafından yapılmıştır (Hisli, 1988). Ölçeğin güvenilirlik katsayısı .74 olarak bulunmuştur (Hisli, 1989). Her bir madde için puanlama 0-3 arasında değişmektedir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 0, maksimum puan ise 63’tür. Envanterden alınan puan ile depresyon düzeyi doğru orantılıdır (Hisli, 1989).

2.6.2. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların demografik özelliklerini saptamak için araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. 1 açık uçlu “yaşınız” sorusu ve 4 kapalı uçlu (çoktan seçmeli) sorudan oluşan form, katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum ve çalışma durumu gibi özelliklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

2.7. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında uygulanan ölçeklerden ve demografik bilgi formundan elde edilen veriler SPSS 22 programına aktararak analize hazır hale getirilmiştir. Yaş değişkeni gruplanmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilerek bu değerlerin +1,500 ile -1,500 arasında yer aldığı ve örneklemin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013; George ve Mallery, 2010). Ölçeklerden alınan puanlara ve demografik bilgilere dair betimsel analizler ve frekans analizleri yapılmıştır. Beck Depresyon Envanteri’nden alınan puanların demografik özellik değişkenlerinden 2 gruba ayrılanlara göre farklılaşp farklılaşmadığını saptamak amacıyla bağımsız gruplar T-testi, 2’den fazla gruba ayrılan değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını saptamak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde sırasıyla katılımcıların sosyodemografik özelliklerinin betimsel analizlerine, katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanların betimsel analizlerine, sosyodemografik özelliklerinin farklılık analizlerine yer verilmiştir.

3.1.Sosyodemografik Değişkenlerin Betimsel Analizleri

Katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum, çalışma durumu ve çocuk sahibi olma durumları değişkenlerine dair betimsel analizleri aşağıdaki gibidir. Katılımcıların yaşları 23 ile 67 arasında değişmektedir. İstatistik uygulamalarını mümkün kılmak için yaş grupları oluşturulmuştur. Yaş grupları oluşturulurken; ilk yetişkinlik dönemini temsilen 23-35 yaş, orta yetişkinlik dönemini temsilen 36-50 yaş ve geç yetişkinlik dönemini temsilen 50 yaş ve üzeri şeklinde gruplandırılmıştır.

Tablo 1. Yaş gruplarına göre dağılım

Çalışma Durumu	Yaş Grupları	n	%
Normal	23-35	10	36,1
	36-50	12	36,1
	50 ve Üzeri	14	27,8
	Toplam	36	100
Engelli	23-35	13	27,8
	36-50	13	33,3
	50 ve Üzeri	10	38,9
	Toplam	36	100

Bu gruplama sonucunda normal bireyler ile çalışan katılımcıların % 36,1'inin 23-35 yaş arasında (n=10), %36,1'inin 36-50 yaş arasında (n=12), %27,8'sinin 50 yaş ve üzeri (n=14) olduğu görülmüştür. Engelli bireyler ile çalışan katılımcıların %27,8'inin 23-35 yaş arasında (n=13), %33,3'ünün 36-50 yaş arasında (n=13), %38,9'unun da 50 yaş ve üzeri (n=10) olduğu görülmüştür (Tablo 1.).

Tablo 2. Diğer demografik özellikler

Çalışma Durumu	Cinsiyet	n	%
Normal	Kadın	24	66,7
	Erkek	12	33,3
	Toplam	36	100
Engelli	Kadın	22	61,1
	Erkek	14	38,9
	Toplam	36	100
Medeni Durum		n	%
Normal	Evli	20	55,6
	Bekar	16	44,4
	Toplam	36	100
Engelli	Evli	22	61,1
	Bekar	14	38,9
	Toplam	36	100
Çocuk		n	%
Normal	Var	20	55,6
	Yok	16	44,4
	Toplam	36	100
Engelli	Var	13	36,1
	Yok	23	63,9
	Toplam	36	100

Katılımcıların cinsiyet özelliklerine bakıldığında normal bireylerle çalışan katılımcıların %66,7'sinin kadın (n=24), % 33,3'ünün erkek (n=12); engelli bireylerle çalışan katılımcıların %61,1'inin kadın (n=22), %38,9'unun ise erkek (n=14) olduğu görülmüştür.

Katılımcıların medeni durum özelliklerine bakıldığında normal bireylerle çalışan katılımcıların %55,6'sının evli (n=20), %44,4'ünün bekâr (n=16); engelli bireylerle çalışan katılımcıların %61,1'inin evli (n=22), %38,9'unun ise bekâr (n=14) olduğu görülmüştür.

Katılımcıların çocuk sahibi olma özelliklerine bakıldığında normal bireylerle çalışan katılımcıların %55,6'sının en az bir çocuk sahibi olduğu (n=20), %44,4'ünün çocuk sahibi olmadığı (n=16), engelli bireylerle çalışan katılımcıların %36,1'inin en az bir çocuk sahibi olduğu (n=13), %63,9'unun ise çocuk sahibi olmadığı (n=23) görülmüştür.

3.2. Beck Depresyon Envanteri'nin Betimsel Analizleri

Katılımcıların Beck Depresyon Envanteri'nden aldıkları puanlar ile ilgili betimsel analizler aşağıdaki gibidir.

Tablo 3. Beck Depresyon Envanteri'nden alınan puanların betimsel analizleri

Çalışma Durumu	n	Min.	Maks.	\bar{X}	Ss
Normal	36	3	42	11,19	8,21
Engelli	36	1	38	17,11	8,04

Normal bireylerle çalışan katılımcıların betimsel istatistik sonuçları incelendiğinde Beck Depresyon Envanteri'nden alınan en düşük puanın 3, en yüksek puanın 42 olduğu, depresyon düzeyi ortalamalarının ise $(11,19 \pm 8,21)$ olduğu görülmektedir. Engelli bireylerle çalışan katılımcıların betimsel istatistik sonuçları incelendiğinde Beck Depresyon Envanteri'nden alınan en düşük puanın 1, en yüksek puanın 38 olduğu, depresyon düzeyi ortalamalarının ise $(17,11 \pm 8,04)$ olduğu görülmektedir. (Tablo 3.). Beck Depresyon Envanteri'nden alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan 63'tür.

3.3. Beck Depresyon Envanteri'nin Demografik Özelliklere Göre İlişkisel Analizleri

Katılımcıların depresyon düzeylerinin, yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuk sahibi olma ve çalışma durumu değişkenlerine göre ilişkisel analizleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4. Depresyon düzeylerinin yaş grupları değişkenine göre ilişkisel analizi (Tek yönlü varyans analizi - ANOVA)

Normal	Yaş Grubu	n	\bar{X}	Ss	Min.	Maks.	F	p<
BDE	23-35	10	10,10	5,93	5	26	0,123	0,885
	36-50	12	11,41	7,02	6	31		
	50 ve Üzeri	14	11,78	10,67	3	42		
	Genel	36	11,19	8,21	3	42		

Engelli	Yaş Grubu	n	\bar{X}	Ss	Min.	Maks.	F	p<
BDE	23-35	13	18,76	7,51	8	32	1,327	0,279
	36-50	13	14,23	10	1	38		
	50 ve Üzeri	10	18,70	4,92	12	25		
	Genel	36	17,11	8,04	1	38		

* $p<0,05$. BDE: Beck Depresyon Envanteri

Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri yaş gruplarına göre incelendiğinde; 23-35 yaş grubundaki katılımcıların ortalaması (10,10±5,93); 36-50 yaş grubundaki katılımcıların ortalaması (11,41±7,02); 50 yaş ve üzeri grubundaki katılımcıların depresyon düzeyleri ortalaması (11,78±10,67) olduğu görülmektedir. Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizinde (ANOVA) engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir [F(2,33)=0,123, $p=0,885$, $p>0,05$] (Tablo 4.).

Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri yaş gruplarına göre incelendiğinde; 23-35 yaş grubundaki katılımcıların ortalaması (18,76±7,51); 36-50 yaş grubundaki katılımcıların ortalaması (14,23±10); 50 yaş ve üzeri grubundaki katılımcıların depresyon düzeyleri ortalaması (18,70±4,92) olduğu görülmektedir. Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizinde (ANOVA) normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir [F(2,33)=1,327, $p=0,279$, $p>0,05$] (Tablo 4.).

Tablo 5. Depresyon düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farkı (Bağımsız gruplar T-testi)

Normal	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p<
BDE	Kadın	24	11,20	8,69	0,014	0,989
	Erkek	12	11,16	7,50		
Engelli	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p<
BDE	Kadın	22	16,72	9,02	-0,354	0,725
	Erkek	14	17,71	6,49		

* $p<0,05$. BDE: Beck Depresyon Envanteri

Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde; kadın katılımcıların depresyon düzeyi ortalaması (11,20±8,69); erkek katılımcıların depresyon düzeyi ortalamasının ise (11,16±7,50) olduğu görülmektedir. Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için bağımsız gruplar T-testi uygulanmıştır. Yapılan bağımsız gruplar T-testi analizinde normal bireyler ile çalışan katılımcıların depresyon düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir [$t_{(34)}=0,014$, $p=0,989$; $p>0,05$] (Tablo 5.).

Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde; kadın katılımcıların depresyon düzeyi ortalaması (16,72±9,02); erkek katılımcıların depresyon düzeyi ortalamasının ise (17,71±6,49) olduğu görülmektedir. Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için bağımsız gruplar T-testi uygulanmıştır. Yapılan bağımsız gruplar T-testi analizinde engelli bireyler ile çalışan katılımcıların depresyon düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir [$t_{(34)}=-0,354$, $p=0,725$; $p>0,05$] (Tablo 5.).

Tablo 6. Depresyon düzeylerinin medeni durum değişkenine göre farkı (Bağımsız gruplar T-testi)

Normal	Medeni	n	\bar{X}	Ss	t	p<
BDE	Evli	20	9,10	5,15	-1,642	0,116
	Bekar	16	13,81	10,50		
Engelli	Medeni	N	\bar{X}	Ss	t	p<
BDE	Evli	22	17,18	7,75	0,065	0,948
	Bekar	14	17	8,78		

* $p<0,05$. BDE: Beck Depresyon Envanteri

Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri medeni durum değişkenine göre incelendiğinde; evli katılımcıların depresyon düzeyi ortalaması (9,10±5,15); bekar katılımcıların depresyon düzeyi ortalamasının ise (13,81±10,50) olduğu görülmektedir. Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin medeni duruma göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için bağımsız gruplar T-testi uygulanmıştır. T-testi analizinde depresyon düzeyinin medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir [$t_{(34)}=-1,642$, $p=0,116$; $p>0,05$] (Tablo 6.)

Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri medeni durum değişkenine göre incelendiğinde; evli katılımcıların depresyon düzeyi ortalaması (17,18±7,75); bekar katılımcıların depresyon düzeyi ortalamasının ise (17±8,78) olduğu görülmektedir. Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin medeni duruma göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için bağımsız gruplar T-testi uygulanmıştır. Yapılan bağımsız gruplar T-testi analizinde engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir [$t_{(34)}=0,065$, $p=0,948$; $p>0,05$] (Tablo 6.)

Tablo 7. Depresyon düzeylerinin medeni durum değişkenine göre farkı (Bağımsız gruplar T-testi)

Normal	Çocuk	n	\bar{X}	Ss	t	p<
BDE	Var	20	9,10	5,15	-1,642	0,116
	Yok	16	13,81	10,50		
Engelli	Çocuk	n	\bar{X}	Ss	t	p<
BDE	Var	13	17,30	8,95	0,109	0,914
	Yok	23	17	7,69		

* $p<0,05$. BDE: Beck Depresyon Envanteri

Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri çocuk sahibi olma değişkenine göre incelendiğinde; çocuk sahibi olan katılımcıların depresyon düzeyi ortalaması (9,10±5,15); çocuk sahibi olmayan katılımcıların depresyon düzeyi ortalamasının ise (13,81±10,50) olduğu görülmektedir. Normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin medeni duruma göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için bağımsız gruplar T-testi uygulanmıştır. T-testi analizinde depresyon düzeyinin çocuk sahibi olma değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir [$t_{(34)}=-1,642$, $p=0,116$; $p>0,05$] (Tablo 7.)

Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri çocuk sahibi olma değişkenine göre incelendiğinde; çocuk sahibi olan katılımcıların depresyon düzeyi ortalaması (17,30±8,95); çocuk sahibi olmayan katılımcıların depresyon düzeyi ortalamasının ise (17±7,69) olduğu görülmektedir. Engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin medeni duruma göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için bağımsız gruplar T-testi uygulanmıştır. Yapılan bağımsız gruplar T-testi analizinde engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyinin medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir [$t_{(34)}=0,109$, $p=0,914$; $p>0,05$] (Tablo 7.)

Tablo 8. Depresyon düzeylerinin çalışma durumu değişkenine göre farkı (Bağımsız gruplar T-testi)

	Çalışma Durumu	n	\bar{X}	Ss	T	p<
BDE	Engelli	36	17,11	8,04	3,087	0,003*
	Normal	36	11,19	8,21		

* $p<0,05$. BDE: Beck Depresyon Envanteri

Katılımcıların depresyon düzeyleri incelendiğinde engelli bireylerle çalışan katılımcıların puan ortalamasının ($\bar{X}=17,11\pm 8,04$), normal bireylerle çalışan katılımcıların puan ortalamasının ise ($\bar{X}=11,19\pm 8,21$) olduğu görülmüştür. Depresyon düzeyinin çalışma durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için bağımsız gruplar T-testi uygulanmıştır. Yapılan bağımsız gruplar T-testi analizinde depresyon düzeyinin çalışma durumuna göre engellilerle çalışanlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir [$t_{(34)}=3,087$, $p=0,003$; $p<0,05$] (Tablo 8.). Bu anlamlı farklılığın orta şiddette olduğu bulunmuştur ($d=0,72$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmanın amacı, engelli bireylerle çalışan öğretmenler ile normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeylerinin bazı demografik özelliklere göre nasıl şekillendiğini incelemektir. Bu kısımda çalışmanın amaçları doğrultusunda ulaşılan bulgular sırasıyla değerlendirilmiş, bu bulgular literatürdeki ilgili diğer çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır.

Katılımcıların depresyon düzeyleri incelendiğinde engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri, normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Engelli bireyler ile çalışan öğretmenlerin normal bireylerle çalışan öğretmenlere göre daha depresif belirtiler gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Engelli bireyler ile çalışan öğretmenlerin daha depresif belirtiler göstermesinin sebebi olarak engelli bireylerle çalışmanın zorluğu, özel eğitime gereksinim duyan bireylerin sosyal normlara ayak uyduramaması ve eğitime karşı gösterdikleri direncin etkili olduğu düşünülmüştür. Ayrıca engel gruplarındaki bireylerin sosyal etkileşim düzeyleri diğer bireylere oranla daha düşük olduğu için kendilerini uygun şekilde ifade etmekte zorlanmaktadır. Bu sebeple engel gruplarındaki bireylerle sağlıklı iletişim kurmak normal bireylere göre daha zor olduğu için engelli bireylerle çalışan öğretmenlerin, sağlıklı bir iletişim kurarken normal bireylerle çalışan öğretmenlere göre daha fazla çaba göstermesi gerekmektedir. Bu etkenlerin engelli bireylerle çalışan öğretmenlerin normal bireylerle çalışan öğretmenlere göre daha depresif olmasını açıkladığı düşünülmüştür.

Engel gruplarındaki bireyler mental ve fiziksel yetersizlikleri sebebiyle normal öğrencilere göre daha ağır gelişim göstermektedir. Engel gruplarındaki öğrencilerin normal öğrencilere göre daha yavaş ilerleme kaydetmesi, ilerleme gösterememesi veya gerileme yaşaması sonucunda, engelli bireylerle çalışan öğretmenler kendilerine karşı yetersizlik duygusu ve kaygı hissedebilmektedir. Ayrıca engelli bireylerle çalışan öğretmenlerin normal bireylerle çalışan öğretmenlere göre iş kazası yaşama, saldırgan davranışlara ve problemlili davranışa

maruz kalma olasılıkların daha yüksek olmasının depresyon düzeyini arttırdığı düşünülmektedir.

Katılımcılara uygulanan Beck Depresyon Envanteri'nin yaşa göre analizi sonucunda; engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri, normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bunun sebebi olarak araştırmanın örneklem sayısının yetersizliği olabileceği düşünülmüştür. Depresyon erken çocukluk yıllarından ileri yaşlara dek her yaşta görülebilen bir bozukluktur. Depresyonun görülmesi ile ilgili ortaya atılan ilk fikirler yaş ile depresyonun doğru orantılı olduğudur. Ancak depresyon düzeylerini etkileyen diğer faktörler göze alındığında yaşa göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirtilmektedir. Ayrıca yakın zamanda yapılan araştırmalarda, depresyonun gençler arasında giderek daha fazla görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır (Gündüz, 2012). Farklı görüşlerden biri de depresyonun orta yaşta daha sıklıkla görüldüğüdür. Bu görüş, majör depresyonun orta yaşta daha sık görülmesine dayandırılmaktadır. Çünkü ilerleyen yaş ile beraber depresyon belirtileri doğrusal olarak artmasına rağmen, majör depresyon sıklığı aynı derecede artmamaktadır (Işık, 2003).

Katılımcılara uygulanan Beck Depresyon Envanteri'nin cinsiyete göre analizi sonucunda; engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri, normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bunun sebebi olarak araştırmanın örneklem sayısının yetersizliği olabileceği düşünülmüştür. Çünkü literatür incelendiğinde, kadın bireylerin depresyon düzeyi ile erkek bireylerin depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu görüşü hakimdir. DSM-IV'e göre major depresyonun kadın bireylerde görülme olasılığı erkek bireylere göre 2 kat daha fazladır. Araştırmalarda kadınların erkeklerden daha depresif düzeyde bulgulanmasının sebeplerinden biri olarak; erkeklerin sosyo-kültürel normların etkisiyle depresyonu arttıracak etkenlere daha çok maruz kalmasına rağmen, depresif hislerini ifade etmekte zorlanmaları olduğu düşünülmektedir (Tanhan, 2014).

Katılımcılara uygulanan Beck Depresyon Envanteri'nin medeni duruma göre analizi sonucunda; engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri, normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ancak literatürdeki çalışmalar incelendiğinde, bekâr ve boşanmış bireylerin depresyon düzeyi ile evli bireylerin depresyon düzeyleri

arasında anlamlı fark olduğu görüşü hakimdir. Bekar bireylerdeki depresyon düzeyi evli bireylere göre 2 kat daha fazladır (Rothschild, 1999). Bu çalışma sonuçları literatürdeki çalışmaların sonuçlarıyla örtüşmemektedir. Bunun sebebi olarak araştırmanın örneklem sayısının yetersizliği olabileceği düşünülmüştür.

Katılımcılara uygulanan Beck Depresyon Envanteri'nin çocuk sahibi olma duruma göre analizi sonucunda; engelli bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeyleri, normal bireylerle çalışan katılımcıların depresyon düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. İlgili alan yazında, depresyon düzeyini çocuk sahibi olma değişkenine göre inceleyen uygun bir çalışma bulunamamıştır. Bu araştırma bir sonraki çalışmalara kaynak olma niteliği taşıdığı söylenilebilir.

Araştırma sonucunda; engelli bireylerle çalışan öğretmenlerinin depresyon düzeylerinin normal bireylerle çalışan öğretmenlere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fakat öğretmenlerin depresyon düzeylerinin genel popülasyon içindeki derecesinin anlaşılabilmesi için daha fazla sayıda ve kapsamlı çalışmaya ihtiyaç vardır.

Araştırmanın bir diğer sonucu, engelli bireylerle çalışan öğretmenler ile normal bireylerle çalışan öğretmenlerin depresyon düzeylerinin; yaş, medeni durum ve cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmamasıdır.

Çalışma sadece 3 tane özel eğitim merkezinde çalışan ve 3 tane devlet okulunda çalışan öğretmenler ile ve yalnızca bir eğitim öğretim dönemini kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Özel eğitim merkezleri ve devlet okullarından toplanan örneklem yaş, gelir düzeyi ve iş memnuniyeti gibi bazı özellikler bakımından dar ve birbirinden farklılaşabilecek bir grubu yansıtır. Depresyon düzeyine etki eden faktörleri daha iyi anlamak için farklı örneklem gruplarının katıldığı ve boylamsal olarak tasarlanmış çalışmalar önerilebilir.

Beck Depresyon Envanteri uzun yıllardır kullanılan bir ölçme aracıdır. Ölçeğin geçerliği ve güvenilirliğinin ileriki çalışmalarda da tekrar kendini ispatlayacağı temennisi ile yürütülen bu çalışma, veri toplama yönteminin öz bildirim olması sebebiyle, katılımcıların iç görü ve samimiyetlerinin belli bir seviyede olduğunu varsaymıştır.

KAYNAKLAR

- Amerikan Psikiyatri Birliği. *Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı. Dördüncü Baskı. Çev. Köroğlu E. Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1994.*
- Aybar ŐimŐek, Ő. S. (2014). *Özel Eğitim Merkezinde Tedavi Edilen Çocukların Anne ve Babalarında Depresyon ve YaŐam Kalitesinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- Çelik, H. F. ve Hocoaoğlu, Ç. (2016). Major Depresif Bozukluk Tanımı, Etiyolojisi ve Epidemiyolojisi: Bir Gözden Geçirme. *ÇađdaŐ Tıp Dergisi*, 2016; 1, 51-66
- Erbaş, D. ve Yücesoy, Ő. (2002). Özel Eğitim Öğretmenliği Programlarında Yer Alan Uygulama Derslerini Yürütürken Kullanılan İki Farklı Dönüt Verme Yönteminin Karşılaştırılması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2002; Cilt.02 Sayı.1
- Erdoğdu, M. Y. (2007). Ana-Baba Tutumları Ve Öğretmen DavranıŐları İle Öğrencilerin Akademik Başarıları Arasındaki İlişkiler. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2007; 14, 33-46
- George, D. & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows, Step by Step, A Simple Guide and Reference*. Fourth Edition. Boston: Allyn and Bacon.
- Gündüz E. (2012). *Adana İli Havutlu Bölgesinde 15-49 Yaş Kadınlardaki Depresif Belirtilerin Sıklığı ve Etkileyen Faktörler*. Uzmanlık Tezi. Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı
- Hisli, N. (1989). Beck Depresyon Envanterinin Üniversite Öğrencileri İçin Geçerliği, Güvenirliği. *Psikoloji Dergisi*, 23,3-13
- IŞık, E., IŞık, U., Taner, Y. (2013). *Çocuk, Ergen, EriŐken ve YaŐlılarda Depresif ve Bipolar Bozukluklar*; Ankara. Ziraat Gurup Matbaacılık.
- İzgiş, H. (2019). *Bir Grup Öğretmenin Algıladıkları Sosyal Destek Ve YaŐam Doyumu İle Depresyon Arasındaki İliŐkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul. IŞık Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım
- Köroğlu, E. (2010). *Psikiyatri BaŐvuru El Kitabı*. İstanbul. Hyb Yayıncılık

- Rothschild AJ. (1999). *Mood Disorders, Harvard Guide to Psychiatry*. Nicholi Jr AM (Ed), 3. Baskı, Cambridge, Harvard University Press, s.281-307
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics (Sixth Edition)*. USA: Pearson Education Limited.
- Tanhan, F. (2014). Öğretmenlerde İrrasyonel İnançlar İle Cinsiyet Ve Depresyon İlişkisinin İncelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2014; (28):55-73
- Tanhan, F., Kayri, M. ve Tanrıverdi, S. (2012). Devlet Okullarında ve Kadrolu Kadrosuz Olarak Çalışan Öğretmenlerin Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2012; 2,2 52-64
- Türkyılmaz (2019). Kaynaştırma Ve Sosyal Bütünleştirme Bilincinin Artırılması: Özel Eğitim Dersinin İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Kaynaştırma Yeterlik Algılarına Etkisi. *Dokuz Eylül İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2019; 50, 209-222.
- Yalvaç, H. D. (2012). Depresyonun Epidemiyolojisi. *Türkiye Klinikleri J Psychiatry-Special Topics* 2012;5(2)

EKLER

Ek 1. Gönüllü Bilgilendirme ve Onay Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

Bu çalışma, Berken GÜNDÜZ tarafından yapılmakta olan akademik bir çalışmadır. Çalışma süresince verilecek soruların doğru veya yanlış cevapları yoktur sadece kişisel eğilimleri yansıtmaktadır. Kişisel bilgileriniz ve cevaplarınız üçüncü bir şahıs ile kesinlikle paylaşılmayacaktır. Katılımcının ilgisi söz konusu olduğu takdirde çalışma sonrasında elde edilecek bulgular kendisiyle paylaşılabilir.

Çalışmaya katılım tamamen gönüllülük temelindedir. Ankette, sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplarınız tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir; elde edilecek bilgiler bilimsel yayınlar ve sunumlar için kullanılacaktır. Çalışma sonunda, bu çalışmayla ilgili sorularınız cevaplandırılacaktır. Anket/Ölçek kişisel rahatsızlık verecek sorular içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz yarıda bırakıp çıkma hakkına sahipsiniz. Böyle bir durumda araştırma yürütücüsüne, anketi/ölçeği tamamlamayacağınızı söylemeniz yeterli olacaktır. Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz. Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak için Berken GÜNDÜZ'e (E-posta: pskberkengunduz@gmail.com) ulaşabilirsiniz.

Berken GÜNDÜZ
Araştırma Sorumlusu
2020

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum, istediğim zaman yarıda kesip çıkabileceğimi biliyorum ve verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı yayımlarda kullanılmasını kabul ediyorum. □

Ek 2. Kişisel Bilgi Formu

Bu araştırma, yüksek lisans projesi kapsamında, öğretmenlerin depresyon düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Tüm soruların cevaplandırılması ve cevapların samimi olması araştırma için önemlidir. Gönüllülük esasına dayanan bu çalışmadan elde edilen veriler sadece bu çalışma için kullanılacak, kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır; Formlara isim yazmanız gerekmemektedir. Soruların doğru cevabı yoktur, size en uygun cevabı veriniz.

Katkınız için teşekkürler.

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Doğum Tarihi/Yaş :

Cinsiyet : Kadın Erkek

Medeni durum : Evli Bekar Boşanmış Dul

Çocuğunuz var mı? : Var.tane çocuğum var. Yok

Çalışma Durumu : Engelli bireylerle çalışıyorum Normal bireylerle çalışıyorum

Ek 3. Beck Depresyon Envanteri

AÇIKLAMA:

Sayın cevaplayıcı aşağıda gruplar halinde cümleler verilmektedir. Öncelikle her gruptaki cümleleri dikkatle okuyarak, **BUGÜN DAHİL GEÇEN HAFTA** içinde kendinizi nasıl hissettiğini en iyi anlatan cümleyi seçiniz. Eğer bir grupta durumunuzu, duygularınızı tarif eden birden fazla cümle varsa her birini daire içine alarak işaretleyiniz.

Soruları vereceğiniz samimi ve dürüst cevaplar araştırmanın bilimsel niteliği açısından son derece önemlidir. Bilimsel katkı ve yardımlarınız için sonsuz teşekkürler.

- 1- 0. Kendimi üzüntülü ve sıkıntılı hissetmiyorum.
 1. Kendimi üzüntülü ve sıkıntılı hissediyorum.
 2. Hep üzüntülü ve sıkıntılıyım. Bundan kurtulamıyorum.
 3. O kadar üzüntülü ve sıkıntılıyım ki artık dayanamıyorum.

- 2- 0. Gelecek hakkında mutsuz ve karamsar değilim.
 1. Gelecek hakkında karamsarım.
 2. Gelecekte beklediğim hiçbir şey yok.
 3. Geleceğim hakkında umutsuzum ve sanki hiçbir şey düzelmeyecekmiş gibi geliyor.

- 3- 0. Kendimi başarısız bir insan olarak görmüyorum.
 1. Çevremdeki birçok kişiden daha çok başarısızlıklarım olmuş gibi hissediyorum.
 2. Geçmişe baktığımda başarısızlıklarla dolu olduğunu görüyorum.
 3. Kendimi tümüyle başarısız biri olarak görüyorum.

- 4- 0. Birçok şeyden eskisi kadar zevk alıyorum.
 1. Eskiden olduğu gibi her şeyden hoşlanmıyorum.
 2. Artık hiçbir şey bana tam anlamıyla zevk vermiyor.
 3. Her şeyden sıkılıyorum.

- 5- 0. Kendimi herhangi bir şekilde suçlu hissetmiyorum.
 1. Kendimi zaman zaman suçlu hissediyorum.
 2. Çoğu zaman kendimi suçlu hissediyorum.
 3. Kendimi her zaman suçlu hissediyorum.

- 6-** 0. Bana cezalandırılmışım gibi geliyor.
1. Cezalandırılabilceğimi hissediyorum.
2. Cezalandırılmayı bekliyorum.
3. Cezalandırıldığımı hissediyorum.
- 7-** 0. Kendimden memnunum.
1. Kendi kendimden pek memnun değilim.
2. Kendime çok kızıyorum.
3. Kendimden nefret ediyorum.
- 8-** 0. Başkalarından daha kötü olduğumu sanmıyorum.
1. zayıf yanların veya hatalarım için kendi kendimi eleştiririm.
2. Hatalarımdan dolayı ve her zaman kendimi kabahatli bulurum.
3. Her aksilik karşısında kendimi hatalı bulurum.
- 9-** 0. Kendimi öldürmek gibi düşüncelerim yok.
1. Zaman zaman kendimi öldürmeyi düşündüğüm olur. Fakat yapmıyorum.
2. Kendimi öldürmek isterdim.
3. Fırsatını bulsam kendimi öldürürdüm.
- 10-** 0. Her zamankinden fazla içimden ağlamak gelmiyor.
1. Zaman zaman içimden ağlamak geliyor.
2. Çoğu zaman ağlıyorum.
3. Eskiden ağlayabilirdim şimdi istesem de ağlayamıyorum.
- 11-** 0. Şimdi her zaman olduğumdan daha sinirli değilim.
1. Eskisine kıyasla daha kolay kızıyor ya da sinirleniyorum.
2. Şimdi hep sinirliyim.
3. Bir zamanlar beni sinirlendiren şeyler şimdi hiç sinirlendirmiyor.
- 12-** 0. Başkaları ile görüşmek, konuşmak isteğimi kaybetmedim.
1. Başkaları ile eskiden daha az konuşmak, görüşmek istiyorum.
2. Başkaları ile konuşma ve görüşme isteğimi kaybetmedim.
3. Hiç kimseyle konuşmak görüşmek istemiyorum.
- 13-** 0. Eskiden olduğu gibi kolay karar verebiliyorum.
1. Eskiden olduğu kadar kolay karar veremiyorum.
2. Karar verirken eskisine kıyasla çok güçlük çekiyorum.
3. Artık hiç karar veremiyorum.
- 14-** 0. Aynada kendime baktığımda değişiklik görmüyorum.
1. Daha yaşlanmış ve çirkinleşmişim gibi geliyor.
2. Görünüşümün çok değiştiğini ve çirkinleştiğimi hissediyorum.
3. Kendimi çok çirkin buluyorum.

15- 0. Eskisi kadar iyi çalışabiliyorum.

1. Bir şeyler yapabilmek için gayret göstermem gerekiyor.
2. Herhangi bir şeyi yapabilmek için kendimi çok zorlamam gerekiyor.
3. Hiçbir şey yapamıyorum.

16- 0. Her zamanki gibi iyi uyuyabiliyorum.

1. Eskiden olduğu gibi iyi uyuyamıyorum.
2. Her zamankinden 1-2 saat daha erken uyanıyorum ve tekrar uyuyamıyorum.
3. Her zamankinden çok daha erken uyanıyor ve tekrar uyuyamıyorum.

17- 0. Her zamankinden daha çabuk yorulmuyorum.

1. Her zamankinden daha çabuk yoruluyorum.
2. Yaptığım her şey beni yoruyor.
3. Kendimi hemen hiçbir şey yapamayacak kadar yorgun hissediyorum.

18- 0. İştahım her zamanki gibi.

1. İştahım her zamanki kadar iyi değil.
2. İştahım çok azaldı.
3. Artık hiç iştahım yok.

19- 0. Son zamanlarda kilo vermedim.

1. İki kilodan fazla kilo verdim.
2. Dört kilodan fazla kilo verdim.
3. Altı kilodan fazla kilo vermeye çalışıyorum.
Evet Hayır

20- 0. Sağlığım beni fazla endişelendirmiyor.

1. Ağrı, sancı, mide bozukluğu veya kabızlık gibi rahatsızlıklar beni endişelendirmiyor.
2. Sağlığım beni endişelendirdiği için başka şeyleri düşünmek zorlaşıyor.
3. Sağlığım hakkında o kadar endişeliyim ki başka hiçbir şey düşünemiyorum.

21- 0. Son zamanlarda cinsel konulara olan ilgimde bir değişme fark etmedim.

1. Cinsel konularla eskisinden daha az ilgiliyim.
2. Cinsel konularla şimdi çok daha az ilgiliyim.
3. Cinsel konular olan ilgimi tamamen kaybettim.

Ek 4. Özgeçmiş

Berken GÜNDÜZ

Doğum Yeri : İzmir

Doğum Tarihi : 24.04.1993

Cinsiyet : Erkek

GSM : +90(507) 533 12 12

E-Mail : pskberkengunduz@gmail.com

İş Tecrübesi:

Özel Artı Bakış Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi. İzmir (-)

Eğitim Durumu:

Yüksek Lisans: Kent Üniversitesi, Klinik Psikoloji Tezsiz Yüksek Lisans Programı (-)

Lisans: Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Psikoloji Bölümü (2018)

Lise: İzmir Hatice Güzelcan Anadolu Lisesi (2005)

Katılan Eğitim ve Seminerler:

Kısa Süreli Çözüm Odaklı Terapi Eğitimi (Dr. Nevin Dölek)

20. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)

19. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi (19 Mayıs Üniversitesi)

Yabancı Dil:

İngilizce (Orta), Almanca (Başlangıç)

Bilgisayar:

Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint), SPSS.

Üyelikler:

Türk Psikologlar Derneği (-)